

Nederlandsch Boschbouw-Tijdschrift

OPRICHTER Dr. J. R. BEVERSLUIS

Orgaan van de Nederlandsche Boschbouwvereniging

17e Jaargang

No. 4

April 1944

Oorspronkelijke Bijdragen

THANS. GELDENDE WETGEVING EN ANDERE
ALGEMEENE OVERHEIDSMATREGELEN IN NEDERLAND
MET BETREKKING TOT HET BOSCH EN HET HOUT¹⁾

door

dr J. R. Beversluis.

Tot een goede twintig jaar geleden bestond er niet veel wetgeving en verdere regeling op het gebied van het bosch en het hout.

Sindsdien, en vooral in de laatste vijf jaren, is het aantal wetten, besluiten en beschikkingen zoodanig toegenomen en toenemend, dat het moeite kost om op de hoogte te zijn en te blijven.

Het valt te loven dat de redactie van het Nederlandsch Boschbouw-tijdschrift alle nieuwe maatregelen op dit gebied steeds onmiddellijk opneemt. Iedere belangstellende krijgt deze daardoor tenminste onder oogen, en weet dus althans dat zij er zijn. Het lezen van al deze maatregelen in den officieelen vorm is echter niet aantrekkelijk, en vaak niet gemakkelijk. Een overzicht en inzicht betreffende het geheel der maatregelen, waardoor het memoreeren ervan zoo zeer bevorderd wordt, verkrijgt men aldus ook niet.

Het mag daarom nuttig geacht worden een zooveel mogelijk systematisch overzicht van de maatregelen te geven. In het onderstaande wordt een poging daartoe gedaan.

De te behandelen stof zal in vijf groepen ondergebracht worden:

- I. Maatregelen met betrekking tot het bosch, en de exploitatie van bosch.
- II. Maatregelen met betrekking tot de distributie, de verhandeling, de bewerking en de verwerking van hout en houtproducten.
- III. Maatregelen met betrekking tot de indeeling, meting en sorteering van in Nederland geveld hout, in aansluiting op de velling, voor zoover dit hout in den handel wordt gebracht.
- IV. Maatregelen met betrekking tot de prijzen: Prijsvoorschriften.
- V. Diversen.

I. Maatregelen met betrekking tot het bosch, en de exploitatie van bosch.

Vóór de oprichting van den dienst van het Staatsbosch-beheer (1899), en het daarop gevolgde *organisatie-besluit voor dien dienst* (1900), (laatstelijk geregeld bij Kon. besl. van 16. Febr. '29, Stsbl. nr 45), was er — afgezien van de wetten en maatregelen in den Franschen tijd (1795—1814) — geen sprake van rechtstreeksche wetgeving op het gebied van den boschbouw. Het staatsboschbezit werd geadministreerd door het domeinbeheer.

Indirecten, maar belangrijken, invloed op de ontwikkeling van de omstandigheden, het bosch betreffende, oefenden echter wel: 1° de uitgebreide verkoopen van domeingronden, waaronder ook bosschen, (Amortisatie-syndicaat 1822; Domeinwet 1848; schenkingen van domeinen aan de leden van de Koninklijke familie), waardoor o.a. vele gemeenten uitgestrekte oppervlakten woesten grond verwierven, waarvan niet onbelangrijke gedeelten beboscht werden; 2° de omzetting van vele bosch-marken in Vennootschappen, ter voorkoming van verdeeling krachtens de Markenwet van

¹⁾ De maatregelen met betrekking tot de natuurbescherming en het landschapschoon voor zoover niet in onmiddellijk verband met het bosch of de boschwetgeving, vormen een onderwerp op zichzelf, en vallen buiten den opzet van dit overzicht.

1886; 3° de oprichting van de Nederlandsche Heidemaatschappij in 1888.

Met de bovenvermelde oprichting van den dienst van het Staatsboschbeheer in 1899 was het bosch uitdrukkelijk een afzonderlijk voorwerp van staatszorg geworden, en van dat jaar af kan men dan ook rechtstreeksche voorzieningen betreffende het bosch en wat daarmee in verband te brengen is, verwachten.

Het valt eenigszins te verwonderen dat het betrekkelijk lang duurde vóórdat een algemeene Boschwet het licht zag, hoewel reeds in 1897, in een rede van R. Dinger voor de algemeene vergadering van de Maatschappij van Nijverheid te Breda, daarop aangedrongen werd. (1913: Ontwerp Boschbeschermingswet; 1917: Nood-Boschwet; 1922: Boschwet).

Vóórdien werden eenige belangrijke zaken incidenteel geregeld. Zoo werd bij Kon. besluit van 27 Juli 1907, Stsbl. nr 76, de mogelijkheid geschapen om *gemeentelijke woeste gronden met renteloos voorschot en technische hulp van staatswege te bebossen*. In 1908 werd, door amendeering van het desbetreffende artikel van Hfdst. X der Staatsbegroting 1908, deze mogelijkheid ook geopend voor vereenigingen van algemeen nut. De Boschwet 1922 breidt in Art. 8 deze tegemoetkoming uit tot alle soorten publiekrechtelijke lichamen, of vereenigingen daarvan, alsmede vereenigingen en stichtingen van algemeen nut. Thans is deze zaak uitgewerkt geregeld bij Kon. besluit van 20 Mei 1922, nr 60, Stsbl. nr 101, gewijzigd en aangevuld bij K. B. van 1 Mei 1926, nr 7. (Zie bl. 111.)

Het *Ontwerp Boschbeschermingswet 1913*, dat zich bezighield met regelen in verband met brandgevaar, overstuiving, insectengevaar, heeft het niet tot den staat van wet gebracht.

De eerste wereldoorlog, die in 1914 uitbrak, was oorzaak dat de zaak sluimerende bleef, totdat de omstandigheden de afkondiging van de Nood-Boschwet 1917 noodzakelijk maakten.

1. **NOOD-BOSCHWET 1917.** (*Vervallen, met uitzondering van Art. 2*). Deze wet dankte haar ontstaan uitsluitend aan de behoeften van het oogeblik, in verband met den oorlogstoestand in de wereld. In de beide artikelen, die de noodzakelijk geachte maatregelen bevatten, wordt uitdrukkelijk vooropgesteld: in geval van oorlog of oorlogsgevaar.

Artikel 1 machtigde den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, voornamelijk in het belang van de voorziening in de behoefte aan brandhout en werkhout, het vellen van bosschen en andere houtopstanden te verbieden, of slechts voorwaardelijk toe te staan.

Artikel 2 voegt aan de onteigeningswet van 28 Augustus 1851 (Stsbl. nr 125), een titel IIIa toe, waarin aan denzelfden minister de bevoegdheid verleend wordt bosschen en andere houtopstanden te onteigenen, om ter voorziening in bovengenoemde behoeften te worden geveld.

Met het in werking treden van de Boschwet 1922 verviel krachtens Art. 24 dezer wet de Nood-Boschwet met uitzondering van Art. 2 voornoemd.

Geldig blijft dus, krachtens het gehandhaafde Art 2 der Nood-Boschwet:

2. **TITEL IIIa TOEGEVOEGD AAN DE ONTEIGENINGSWET 1851:** „Over onteigening van bosschen en andere houtopstanden in tijden van oorlog of oorlogsgevaar”. Deze titel bevat de bepalingen Art. 76g t/m l.

In vreedestijd blijven deze bepalingen dus sluimeren, doch bij optreden van oorlog of oorlogsgevaar staan zij onmiddellijk ter beschikking.

3. TITEL VII, TOEGEVOEGD AAN DE ONTEIGENINGSWET 1851. Krachtens de wet van 6 Mei 1921, Stsbl. nr 711: „Over onteigening tot het verhoogen van de opbrengst van gronden en ten behoeve van daarmede in verband staande werken ter verbetering van waterloozing en van watervoorziening van gronden”.

Deze maatregel is voortgekomen uit de wenschelijkheid om in het belang van de voedselvoorziening gronden te kunnen onteigenen teneinde hiervan hoogere opbrengsten te laten voortkomen. In hoofdzaak is daarbij uiteraard gedacht aan landbouwgronden. Van de zijde van de regeering is echter op een desbetreffende vraag in het Voorloopig Verslag geantwoord dat ook ten behoeve van bebossching zal kunnen worden onteigend.

4. BOSCHWET 1922. (Wet houdende bepalingen betreffende den boschbouw”), gedagteekend 19 Mei 1922, Stsbl. nr 349, in werking getreden 1 Augustus 1922.

Met het in werking treden van deze wet vervalt volgens Art. 24 de Nood-Boschwet 1917, met uitzondering van Art. 2. (Zie bl. 106.)

In den aanhef heet het: Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is maatregelen te nemen in het belang van den boschbouw alsmede tot het behoud van bosschen en andere houtopstanden ter bewaring van het natuurschoon.

De bepalingen dezer wet hebben betrekking op de hieronder onder a, b, c enz. opgenoemde onderwerpen:

a. *Boschbescherming.* Art. 3 t/m 6.

Schadelijke dieren
of plantenziekten.

Artikel 3 bepaalt, dat de Kroon algemeene en bijzondere (slechts voor bepaalde betrokkenen bedoelde) voorschriften kan geven ter bestrijding van — of ter voorkoming van nadeel door — voor den boschbouw schadelijke dieren of plantenziekten.

Is door maatregelen krachtens zulke voorschriften eigendom vernietigd of beschadigd, dan wordt de benadeelde schadeloos gesteld, mits deze uiterlijk binnen twee maanden opgave heeft gedaan bij den minister van Landbouw enz.

Iepenziekte.

Tot nu toe zijn op grond van dit artikel slechts voorschriften in verband met de iepenziekte gegeven, namelijk: *Kon. besl. van 14 Sept. '35, Stsbl. nr 572*: Algemeene voorschriften ter voorkoming van nadeel door de iepenziekte en den grooten en kleinen iepenspintkeyver. Dit bevat de volgende bepalingen:

Art. 1. De door den minister van Landbouw enz. aan te wijzen iepen, die dood zijn, of gevaar opleveren voor verspreiding van de iepenziekte of de iepenspintkevers, moeten door den gebruiksgerechtigde binnen een door den minister te bepalen termijn geveld worden, en de schors daarvan onschadelijk gemaakt worden, door deze, volgens de aanwijzingen van den minister¹⁾, te verbranden of op andere wijze te behandelen.

Art. 2 verbiedt tusschen 1 April en 1 October iepenhout te laten liggen, opgestapeld te houden of te vervoeren. De minister kan van dit verbod geheel of gedeeltelijk, en al dan niet voorwaardelijk, ontheffing verleenen.

Dit verbod is niet toepasselijk op:

a. hout binnen door den minister aan te wijzen gemeenten. (Deze aanwijzing is geschied in de beschikking van den Min. v. Landbouw, enz., van 21 April 1937, nr 4449, Afd. YI, Directie van den landbouw, Nederl. Sts.ct 1937, nr 75);

b. geheel ontschorst hout;

¹⁾ Deze aanwijzingen worden gegeven in het formulier der beschikking, waarbij de te vellen iepen worden aangewezen, en bestaan in het voorschrift van schillen, en de schors te verbranden of onder water gedompeld te houden, of stam en takken ongeschild onder water gedompeld te houden.

- c. hout met doorsnede kleiner dan 7 cm ;
- d. hout, dat onder water ligt ;
- e. hout, waarvan de schors in haar geheel op de door den minister te bepalen wijze is behandeld.²⁾

Artikel 4 bepaalt dat de kosten van de maatregelen krachtens Art. 3 ten laste komen van den gebruiksgerechtigde der bosschen en andere houtopstanden. Zij kunnen echter geheel of gedeeltelijk door het Rijk worden gedragen.

**Dennenscheerder.
Naaldhout.**

Artikel 5 verbiedt in de door den minister aan te wijzen gemeenten tusschen 15 Mei en 1 Augustus geveld naaldhout te laten liggen of opgestapeld te houden. (Deze aanwijzing is geschied in de Beschikking van den Minister v. Landb. enz. van 28 Apr. '23, Nederl. Stsct 1923, nr 83).

De minister kan van dit verbod geheel of gedeeltelijk en al dan niet voorwaardelijk ontheffing verleenen.

* Het verbod is niet toepasselijk op: geheel ontschorst hout, geïmpregneerd hout, hout dat in water ligt, hout aanwezig op de plaatsen van gebruik, boonenstaken, takkebosschen.

Daar de bedoeling van deze bepaling in hoofdzaak is de verspreiding van den dennenscheerder tegen te gaan, wekt het bevreemding dat deze in een afzonderlijk artikel van de Boschwet zelf vervat is. Zij zou eigenlijk thuis behooren in een algemeen voorschrift krachtens Art. 3, evenals de bepalingen in verband met de iepenziekte.

**Bescherming
tegen brand.**

Artikel 6: De eigenaar van, of rechthebbende op, bosschen en andere houtopstanden, gelegen in de nabijheid van een spoor- of tramweg, behoort de redelijk te vorderen voorzorgsmaatregelen te nemen ter beveiliging tegen het ontstaan of de uitbreiding van branden, veroorzaakt door de uitoefening van den spoor- of tramdienst.

De spoor- of tramondernemer is verplicht tot vergoeding van de schade, indien wordt aangetoond dat ter plaatse de voorzorgsmaatregelen, hiervoor bedoeld, genomen waren, en aannemelijk wordt gemaakt dat de brand ontstaan is door de uitoefening van den spoor- of tramdienst.

De ondernemer kan dan aangesproken worden om schadevergoeding op grond van nalatigheid krachtens Art. 1401 van het Burgerlijk wetboek. Het is duidelijk dat het bewijs van nalatigheid dikwijls niet gemakkelijk te leveren zal zijn.

Met betrekking tot *boschbranden in het algemeen* zijn nog de volgende regelingen van belang:

I. *Kennisgeving van den Minister van Landb. enz. van 11 Apr. '24, nr 507, Bijv. Stsbl. nr 104, betreffende het voorkomen en blusschen van boschbranden.* Hierin spoort de minister de burgemeesters aan, om door publicaties de bevolking op te wekken tot waakzaamheid met betrekking tot voorkomen en blusschen van boschbranden. Tevens verzoekt hij den burgemeesters van voorgekomen boschbranden zoo spoedig mogelijk bericht te zenden aan den Directeur van het Staatsboschbeheer te Utrecht, met een aantal gegevens.

II. *Besluit van de Secr.gen. van de Dep. van Binnenl. Zaken, en van Landbouw enz., van 12 Juni 1941. (Besluit bosch-, heide- en veenbranden.)*

Dit besluit bevat verbods- en andere bepalingen ter voorkoming van bosch-, heide- of veenbranden.

Het is o.a. verboden: in dergelijke terreinen, of binnen een afstand van honderd meter daarvan, een open vuur of vlam te hebben; met brandende of smeulende voorwerpen onvoorzichtig om te gaan; gedurende het tijdvak van 1 Maart tot en met 31 October te rooken zonder een schriftelijke vergunning van den eigenaar.

²⁾ Zie noot ¹⁾, blz. 107.

Voor de toepassing van dit besluit worden de genoemde terreinen mede gerekend te behooren tot de openbare en niet-openbare wegen, welke deze terreinen doorkruisen, met dien verstande dat het rookverbod niet geldt voor openbare wegen, welke als kunstweg meer in de breedte hebben.

Overtreding der bepalingen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen, of geldboete van ten hoogste honderd en vijftig gulden.

Heeft die overtreding een brand tengevolge, of maakt eenzelfde persoon zich bij herhaling schuldig aan overtreding, dan is men schuldig aan misdrijf, en kan gevangenisstraf of hechtenis van ten hoogste drie maanden en geldboete van ten hoogste duizend gulden, of een dezer straffen worden opgelegd.

III. *Rondschriften van den Secr.-Gen. v. Binnenl. Zaken van 11 Aug. '41, nr 23294, Afd. B.B., Bur. O.O. en V., aan de burgemeesters, betreffende de verordenende bevoegdheid van lagere organen met betrekking tot het voorkomen van gevaar voor bosch-, heide- en veenbranden.*

Geeft de opvatting te kennen dat door het „Besluit bosch-, heide- en veenbranden 1941" alle desbetreffende verordeningen van gemeenteraden, en ook alle desbetreffende voorschriften door B. en W. uitgevaardigd krachtens Art. 429, ten 4° van het Wetboek van strafrecht, (zie onder) van rechtswege, ingevolge Art. 194 der gemeentewet, hebben opgehouden te gelden.

Gemeenteraden en colleges van B. en W. bezitten echter t.o.v. dit besluit zeer zeker aanvullende verordenende bevoegdheid.

IV. *Rondschriften van den Secr.-Gen. v. Binnenl. Zaken van 12 Aug. '41, nr 25976, Afd. B.B., Bur. O.O. en V., aan de burgemeesters, betreffende voorkoming van bosch-, heide- en veenbranden.*

Wekt ter bereiking van het genoemde doel op tot strenge handhaving van a. de Art. 157, 158, 159, 328, 428 en 429 van het Wetboek van strafrecht.

Wetboek van Strafrecht:

Art. 157: strafbepalingen voor dengene, die opzettelijk brand sticht, en daarvan gemeen gevaar voor goederen, of levensgevaar voor een ander te duchten is, resp. het feit iemands dood tengevolge heeft.

Art. 158: strafbepalingen voor dengene aan wiens schuld brand te wijten is, met bovengenoemde gevolgen.

Art. 159: strafbepaling voor dengene die op eenige wijze de blussching van brand verhindert of belemmert.

Art. 328: strafbepaling voor dengene die brand sticht in eenig tegen brandgevaar verzekerd goed.

Art. 428: strafbepaling voor dengene, die zonder verlof van den burgemeester of van den door dezen aangewezen ambtenaar, eigen onroerend goed in brand steekt.

Art. 429: strafbepaling voor dengene die, 1°. een vuurwapen afschiet, een vuurwerk ontsteekt of een vuur aanlegt, voedt of onderhoudt op zoo korten afstand van gebouwen of goederen dat daardoor brandgevaar kan ontstaan; 2°. een luchtbol oplaait, waaraan brandende stoffen gehecht zijn; 3°. door gebrek aan

de noodige omzichtigheid of voorzorg gevaar voor bosch-, heide-, helm-, gras- of veenbrand doet ontstaan; 4° een voorschrift overtreedt, door burgemeester en wethouders ter voorkoming van gevaar voor bosch-, heide-, helm-, gras- of veenbrand uitgevaardigd en afgekondigd.

(Vergunningen als bedoeld in Art. 428 vnd. in het droge jaargetijde liefst niet verleen, of slechts onder strenge voorwaarden, welke in het rondschrjven opgenoemd worden); b. het bepaalde in het Besluit bosch-, heide- en veenbranden; c. het bepaalde bij Art. 6, lid (1) van de Boschwet '1922. (Zie hiervóór.)

In aansluiting hierop bij het Rondschrjven gevoegd: *Richtlijnen voor het treffen van preventieve maatregelen tegen bosch- en heidebrand*, welke door alle boschbezitters behooren te worden genomen.

Op grond van Art. 5, 1° lid van het Besluit Brandweezzen 1941. (Besluit van den Secr.-gen. van Binnenlandsche Zaken van 19 Maart 1941, nr 57), hetwelk luidt: „De burgemeester is de hoogste brandweerpolitie-autoriteit in zijn gemeente; hij waakt met politioneele middelen tegen brandgevaar. Aan alles, wat brandgevaar kan opleveren, wijdt hij zijn aandacht.“, verzoekt de Secr.-Gen. den burgemeesters deze richtlijnen ter kennis te brengen van de betrokkenen, en hen op te dragen zoo spoedig mogelijk de dienovereenkomstige voorzieningen te treffen.

Art. 429, ten 4°, van het Wetboek van strafrecht, (zie bovén), biedt zoo noodig voldoende mogelijkheden om eventueele onwilligen daartoe te dwingen. De richtlijnen zullen in zulke gevallen in een voorschrift krachtens genoemd artikel verwerkt moeten worden.

Maken plaatselijke omstandigheden afwijking van de algemeene regelen der richtlijnen noodig of wenschelijk, dan kan zulks geschieden met instemming van den boschbouwkundigen adviseur, die van rijkswege voor iedere gemeente zal worden aangewezen.

Bij *Rondschrjven v. d. Secr.-Gen. van Binnenl. Zaken van 18 Dec. '41* nr 43341, Afd. B. B., Bur. O. O. en V., aan de burgemeesters, werd bericht dat in overleg met den Directeur v. h. Staatsboschbeheer de houtvesters bij het Staatsboschbeheer zijn aangewezen als adviseurs, bovenbedoeld, voor de gemeenten in hun amtsgebied.

De *Richtlijnen voor het treffen van preventieve maatregelen tegen bosch- en heidebrand* bevatten de volgende maatregelen:

- a. In naaldhoutbosschen en heidevelden, alle voor het publiek toegankelijke wegen en paden over de geheele breedte, benevens een strook van minstens 2 m aan weerszijden ervan, vrij houden van brandbare gewassen.
- b. Waar heideveld aan naaldhoutbosch grenst, aan de buitenzijde van het bosch een strook van minstens 8 m breedte vrij houden van brandbare gewassen.
- c. In den regel vliegdennen tot op 20 m van het bosch vellen.
- d. Complexen naaldhoutbosch door onbeplante strooken (brandwegen; brandtra's), van ongeveer 6 m breedte of meer, welke vrij van brandbare gewassen gehouden worden, verdeelen in vakken, niet grooter dan 12 ha bosch.

Het brandvrij maken kan geschieden door omplaggen, afmaaien, overzanden, omploegen e.d., maar zóó, dat de bluschploegen de boschperceelen toch per rijwiél kunnen bereiken.

- e. In bosschen waar takbemesting wordt toegepast, een

strook van minstens 4 m breed langs alle voor het publiek toegankelijke wegen vrij van takken houden.

- f. De aanleg van met loofhout beplante strooken (loofhoutsingels) langs wegen die door naaldhoutbosschen loopen, en langs de buitenzijde van naaldhoutbosschen, verdient aanbeveling.
- g. Als naaldhoutbosch wordt ook beschouwd bosch van gemengd loof- en naaldhout, indien meer dan 50% der boomen uit naaldhout bestaat.
- h. Bij de uitvoering der maatregelen zooveel mogelijk rekening houden met het natuurschoon.

b. Bevordering bebossching woeste gronden.

Bevordering van de bebossching van woeste gronden door publiekrechtelijke lichamen, alsmede vereenigingen en stichtingen van algemeen nut.

Artikel 8. De nevengeoemde lichamen, welke naar het oordeel van den Minister van Landb. enz. een voldoende uitgestrektheid voor bebossching geschikte woeste gronden bezitten, kunnen zich voor het verkrijgen van een renteloos voorschot ter tegemoetkoming in de kosten van bebossching tot voornoemden minister wenden.

De Kroon stelt vast de wijze waarop, en de voorwaarden waaronder, zulke voorschotten worden verleend.

Deze vaststelling geschiedde bij Kon. besl. van 20 Mei 1924, nr 60, Nederl. Stct nr 101, aangevuld bij Kon. besl. van 1 Mei '26 Stsbl. nr 7, waarbij onder wijziging van de vroegere desbetreffende Kon. besl. (zie bl. 107) het volgende bepaald werd:

Het besluit begint met de uitdrukkelijke vaststelling, dat de rentelooze voorschotten worden verleend tot het scheppen van blijvend bosch.

De aanvraag tot verlening wordt onderzocht door het Staatsboschbeheer. Is de uitslag gunstig, dan wordt, in overleg met het bestuur van het betrokken lichaam, door het Staatsboschbeheer een bebosschingsplan opgemaakt. Zoodra de bebossching voltooid is, wordt op gelijke wijze een bedrijfsplan opgemaakt, dat om de 10 jaren wordt herzien.

Het voorschot bedraagt hoogstens f 200,— per ha, en niet meer dan 80% der bebosschingskosten. In bijzondere gevallen kan de Kroon het maximum van het voorschot hooger stellen. Het voorschot moet binnen 50 jaren worden terugbetaald.

In een op maken contract wordt het maximum van het jaarlijks te verlenen voorschot bepaald, en verbindt het betrokken lichaam zich tot de volgende voorwaarden, welke ook gelden voor de in het plan opgenomen reeds bestaande bosschen: Alle werkzaamheden worden uitgevoerd onder staatsdoezicht, overeenkomstig het bebosschingsplan, het latere bedrijfsplan en de op grond hiervan opgemaakte, door het Staatsboschbeheer goedgekeurde, jaarlijksche werkplannen. Het dagelijksch toezicht wordt uitgeoefend het zij door ambtenaren van het Staatsboschbeheer, het zij door personen die in overleg met dien Dienst worden aangesteld en bezoldigd. De in het bebosschingsplan opgenomen terreinen en bosschen worden gesteld onder voortdurend staats-toezicht, geen vellingen of dunningen gedaan noch veranderingen in den toestand van het terrein — door afgraven als anderszins — aangebracht, zonder goedvinden van het Staatsboschbeheer, en de opstandsvernieuwing geschiedt volgens een door dien Dienst goedgekeurd bedrijfsplan. Van de exploitatie wordt een afzonderlijke rekening gehouden en voor de staatsbemoeiing een vergoeding betaald volgens een aangegeven tarief. Indien gronden aan het bebosschings- of bedrijfsplan worden onttrokken, hetgeen niet mag geschieden zonder schriftelijke toestemming van den minister van Landbouw enz., moet het voorschot betreffende die gronden met rente terugbetaald worden.

Vereenigingen of stichtingen van algemeen nut, aan wie een voorschot wordt toegekend, zijn verplicht zekerheid te stellen door eerste hypotheek te verleen op hare onder staatstoezicht te stellen onroerende goederen, tot een bedrag, door den minister van Landbouw voor ieder geval afzonderlijk te bepalen.

Bovendien zullen in alle gevallen in de contracten al zoodanige bedingen kunnen worden gemaakt als de minister in ieder bijzonder geval noodig mocht achten.

c. Bewaring van natuurschoon.

Onteigening.

Artikel 9 voegt aan de *Onteigeningswet 1851* een nieuwe *Titel VIII* toe, welke na de wijziging ervan bij *Besluit v. d. Secr.-Gen. van 5 Maart 1942* luidt: „Over onteigening van onroerend goed, alsmede van op onroerend goed gevestigde erfdiensbaarheden en andere zakelijke rechten, in het belang van monumentenzorg of van natuurbescherming.”

De titel omvat de artikelen 141 t/m 154 en bevat na de wijziging ervan bij *Besluit van de Secr.-Gen. van Opvoeding, W. en K., van Landbouw en V., en van Justitie, van 5 Maart 1942.* (zie hierna, bl. 113) o.m. de volgende bepalingen:

Zulk een onteigening geschiedt krachtens een wet, ten name van het Rijk, of van een ander openbaar lichaam, of van een rechtspersoon, die in het belang van monumentenzorg of natuurbescherming werkzaam is, mits zij als zoodanig door de Kroon is toegelaten.

Onder *monumenten* wordt verstaan:

- 1°, zaken of gedeelten van zaken, welke vóór tenminste dertig jaar zijn vervaardigd, indien het behouden daarvan voor Nederland van algemeen belang is wegens haar schoonheid, haar wetenschappelijke beteekenis, de aan haar verbonden geschiedkundige herinneringen, of wel in verband met de schoonheid of het karakter van een stads- of dorpsbeeld, of van een landschap;
- 2°, terreinen, waarin zich oudheidkundige overblijfselen bevinden, indien het behouden daarvan uit overwegingen van wetenschappelijken aard van algemeen belang is.

Onder *natuurmonumenten* worden verstaan deelen van het grondgebied van Nederland, het zij land of water, welker behoud van algemeen belang is met het oog op hunne beteekenis voor het natuur- of landschapsschoon, of voor de wetenschap.

Ten aanzien van de *bewaring van natuurschoon* is nog van belang:

I. *Rondschrijven van den Minister van Landbouw enz. van 28 Mei 1925 aan de Commissarissen der Koningin in de provincies*, betreffende de bewaring van plaatselijk natuurschoon.

De minister acht maatregelen noodzakelijk om de verdwijning van natuurschoon, gevormd door bosschen en andere houtopstanden, toebehoorende aan particulieren, te beteugelen.

Naast ficale maatregelen, acht hij waakzaamheid van de gemeentebesturen gewenscht.

Wenscht een gemeente in het belang van natuurschoon zich den eigendom van bosschen of andere houtopstanden te verzekeren, dan is er, als zulks niet langs den gewonen weg gelukt, de mogelijkheid tot onteigening krachtens bovengenoemde titel VIII van de *Onteigeningswet 1851*, terwijl Art. 12 van de *Boschwet 1922* (zie hierna) geldelijken steun van het Rijk in uitzicht stelt.

Tenslotte wekt de minister de gemeentebesturen op, om bijzondere aandacht te schenken aan de bewaking van particulier landelijk bezit, dat voor het publiek is opgesteld, en waar op gezette tijden veel bezoekers

komen. Wordt de bewaking geheel aan de eigenaren overgelaten, dan zouden deze er toe kunnen overgaan hun bezittingen voor het publiek te sluiten. (Zie ook bl. 116.)

II. *Besluit van de Secretarissen-generaal van Opu., Wetensch. en Kult. besch., van Landb. en Vissch., en van Justitie van 5 Maart 1942, betreffende onteigening in het belang van monumentenzorg of natuurbescherming.*

Uit de bepalingen hiervan wordt nog het volgende vermeld:

Bij het bestaan van een voornemen tot onteigening krachtens Titel VIII van de Onteigeningswet 1851 vernoemd is de Secr.-Gen. van O., W. en K. bevoegd de betrokken onroerende goederen voor wijzigingen te vrijwaren door het verbieden van handelingen die daartoe leiden, dan wel door te bepalen dat deze slechts mogen geschieden met schriftelijke vergunning, waaraan voorwaarden kunnen worden verbonden.

Van een verbod of bepaling als hierboven bedoeld wordt mededeeling gedaan in de Nederl. Staatscourant.

(Overigens boden ten tijde van de uitvaardiging van dit besluit de Art. 7 en 7bis van de Bodemproductiebeschikking 1939 een bescherming tegen het vellen of rooien van bosschen en andere houtopstanden, het dooden van hout op stam, en het snoeien, welke bescherming thans vastligt in het Besluit Staatstoezicht op de bosschen 1943).

Bij overtreding van een verbod, bepaling of voorwaarde, als bovenbedoeld doet de Secr.-Gen. vnd. op kosten van den overtreder wegnemen, beletten of verrichten, hetgeen in strijd met zoodanig verbod of zoodanige voorwaarde is of wordt ondernomen of nagelaten.

De overtreder bovendien gestraft met hechtenis van ten hoogste een jaar, of geldboete van ten hoogste duizend gulden.

De rechter kan: 1°. het onroerend goed, ten aanzien waarvan het strafbare feit is gepleegd, indien het aan den schuldige behoort verbeurdverklaren, in géval hierdoor geen schade aan derden wordt toegebracht; het onroerend goed komt dan ter beschikking van den Secr.-Gen. v. O., W. en K. 2°. bepalen, dat de schuldige het tweevoud van de aan het onroerend goed aangebrachte schade, door den rechter te waardeeren, stort in 's Rijks schatkist.

De uitvoering van dit besluit berust bij den Secr.-Gen. van O., W. en K. Voor zoover bij de te nemen maatregelen bosschen of andere houtopstanden, waaronder begrepen de enkele boomen, betrokken zijn, worden de regelen vastgesteld, of de maatregelen getroffen, in overeenstemming met den Secr.-Gen. v. Landbouw enz.

Artikel 12. De Kroon kan, ter bewaring van natuurschoon, gevormd door bosschen en andere houtopstanden, aan publiekrechtelijke lichamen, alsmede vereenigingen en stichtingen van algemeen nut, al of niet voorwaardelijk, geldelijke bijdragen uit 's Rijks kas verleenen.

(Zie in verband hiermede het *Rondschrijven van den Min. v. Landbouw enz. van 28 Mei 1925* aan de Commissarissen der Koningin, vermeld op bl. 112.)

Het *Kon. besl. van 27 April 1938, Stsbl. nr 684* stelt, onder intrekking van het K.B. van 20 Mei 1930, Stsbl. nr 206, nieuwe, algemeene regelen vast voor het verleenen van bijdragen ingevolge Art. 12 van de Boschwet 1922, waaraan het volgende ontleend wordt:

Geen bijdrage wordt verleend dan op voorwaarde dat de begunstigde haar jegens den minister van Landbouw enz.

Geldelijke bijdragen uit 's Rijks kas ter bewaring van natuurschoon.

aanvaardt bij een schriftelijke overeenkomst, welke voldoet aan de bepalingen van dit besluit.

Bij de overeenkomst van aanvaarding moet de begunstigde zich verbinden:

- I. het bosch noch geheel, noch gedeeltelijk te zullen vreemden, noch ten laste daarvan eenig zakelijk recht te zullen verleenen, dan na goedkeuring door den minister, welke hieraan voorwaarden kan verbinden.
- II. In het bosch niet te zullen vellen, noch te zullen dunnen dan na goedkeuring door den minister, en het voorts op oordeelkundige wijze te zullen verplegen en instandhouden, overeenkomstig een door den minister goedgekeurd plan, aan hetwelk behoud en bevordering van natuurschoon ten grondslag ligt.
- III. Ingeval hij in strijd met de overeenkomst mocht handelen, of met een voorwaarde bovenbedoeld, aan het Rijk te betalen een door den minister vast te stellen boete, welke niet meer mag bedragen dan 25 % van de waarde, welke het bosch overeenkomstig de bepalingen van de Wet op de Vermogensbelasting 1892 heeft.

d. Strafbepalingen.

Artikel 13. Bij niet nakomen van een voorschrift krachtens Art. 3, — (tot nu toe dus nog maar uitsluitend de voorschriften in verband met de iepenziekte, zie bl. 107), — of bij overtreding van het verbod van Art. 5 — (verbod tot het laten liggen van onontschorst geveld naaldhout tusschen 15 Mei en 1 Augustus, zie bl. 108) — geschiedt het noodige op kosten van den overtreder.

Artikel 15. Het voorgaande bovendien gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand, of geldboete van ten hoogste duizend gulden.

Artikel 19. De strafbare feiten worden beschouwd als overtredingen.

e. Slot- en overgangsbepalingen.

Artikel 21. Deze wet is, met uitzondering van Art. 6 — (voorzorgsmaatregelen tegen brand door spoor- of tramdienst, zie bl. 108) — niet van toepassing op bosschen en andere houtopstanden, in eigendom toebehoorende aan den Staat.

Artikel 24. Met het in werking treden d'ér Boschwet 1922 vervalt de Nood-Boschwet, met uitzondering van Art. 2. (Zie bl. 106).

5. NATUURSCHOONWET 1928. („Wet houdende regeling van sommige van landgoederen geheven belastingen tot bevordering van behoud van natuurschoon”), gedagteekend 15 Maart 1928, Stsbl. nr 63, in werking getreden 1 Januari 1928.

De korte aanduiding „Natuurschoonwet” is niet gelukkig gekozen. Zij werkt misleidend, daar de wet uitsluitend regelingen betreffende sommige *belastingen* bevat, zij het ook tot bevordering van het behoud van natuurschoon. Over het natuurschoon handelt deze wet in het geheel niet.

Lândgoed.

Artikel 1 geeft aan wat deze wet onder landgoederen verstaat: „geheel of gedeeltelijk met bosschen of andere houtopstanden bezette terreinen — daaronder begrepen die, waarop eene buitenplaats voorkomt — voor zoover het blijven voortbestaan van die terreinen in den bestaanden toestand voor het behoud van het natuurschoon wenschelijk wordt geacht.”

Aanvraag.

Artikel 2. De eigenaar van een onroerend goed kan zich wenden tot den Ministers van Landbouw enz. en van Financiën, met het verzoek dat goed aan te merken als een landgoed als bedoeld is in Art. 1.

**Beschikking ter
aanmerking.**

Artikel 3. Luidt de beschikking van de ministers gunstig, dan heeft deze tengevolge dat het onroerend goed wordt aangemerkt als een landgoed in den zin van Art. 1, *) totdat:

- a. de eigenaar aan het Departement van O. W. en K. mededeelt dat hij dit niet langer wensch;
- b. de departementen van O. W. en K. en van Financiën bepalen dat het zijn karakter als zoodanig heeft verloren;
- c. geheele of gedeeltelijke velling van bosschen of andere houtopstanden plaats vindt, zonder dat van dit voornemen ten minste een maand tevoren is kennis gegeven aan den Directeur van het Staatsboschbeheer;
- d. geheele of gedeeltelijke velling plaats vindt, terwijl door of namens het Departement van O. W. en K. aan dengene die de kennisgeving heeft gedaan, is te kennen gegeven dat die velling in strijd wordt geacht met het belang van het natuurschoon, of indien die vellingen geschieden zonder inachtneming van de voorwaarden, die door of namens het Departement van O. W. en K. in het belang van het behoud van natuurschoon zijn gesteld.

**Vermogens-
belasting 1892.**

Artikel 4 voegt aan Art. 7 der Wet op de Vermogensbelasting 1892 een tweede lid toe, behelzende dat deze belasting van landgoederen onder de N.S.W. wordt geheven over „de verkoopwaarde, die daaraan zou moeten worden toegekend, indien op die goederen de last rustte om die gedurende een tijdvak van 25 jaren als zoodanig in stand te houden en geen opgaand hout te vellen, dan volgens de regels van normaal boschbeheer noodzakelijk of gebruikelijk is. Zijn de goederen bovendien, overeenkomstig door den ministers van Landbouw enz. en van Financiën goed te keuren regelen, voor het publiek opengesteld, dan wordt de belasting geheven over de helft van die verkoopwaarde”.

Volgens Drost en Schiethart (Tijdschr. Nederl. Heidemaatschappij Mrt '43) zou de gebruikelijke wijze om bovenbedoelde „verkoopwaarde onder last” vast te stellen geworden zijn: de normale verkoopwaarde te verminderen met als regel 25 à 30%. Bij arrest van 20 December 1939 sanctioneerde de Hooge Raad deze handelwijze. Het spraakgebruik is die gereduceerde verkoopswaarde als „bestemmingswaarde” gaan aanduiden, welke aanduiding m.i. minder gelukkig gekozen is. Onder belanghebbenden blijkt echter geenszins eenstemmigheid te heerschen met betrekking tot dit verminderingpercentage. In „Het grondbezit” van Maart 1943 wordt althans gezegd, dat hierbij geen gemiddelde genoemd kan en mag worden. Elk geval moet op zichzelf beschouwd worden, aan de hand van factoren die voor elk landgoed verschillend kunnen zijn. Het percentage der vermindering wisselt dan ook sterk. 60% komt herhaaldelijk voor!

**Personeele
belasting.**

Artikel 6 voegt aan Art. 10 der Wet op de Personeele belasting 1896 een § 4 toe, waarin bepaald wordt dat ten aanzien van perceelen, behoorende tot landgoederen onder de N.S.W., de huurwaarde in geen geval hooger vastgesteld, wordt dan op 6% van de bestemmingswaarde.

Successierechten.

Artikel 7 stelt vast dat, in afwijking van de Art. 47, 48 en 49 der Successiewet 1859, voor de regeling van de rechten van successie, van overgang en van schenking, de waarde van een landgoed onder de N.S.W. bepaald wordt op de bestemmingswaarde. De beschikking van rangschikking onder de N.S.W. kan ook nog na het overlijden van den erfslater worden afgegeven.

*) Zulke landgoederen zullen in het ondervolgende korthedshalve aangeduid worden als: landgoederen onder de N.S.W.

- Navordering successierechten.** Artikel 8 verbindt een bezwarende bepaling aan de tegemoetkoming volgens Art. 7: Indien binnen een tijdvak van 25 jaren na het overlijden of de schenking de rangschikking onder de N.S.W. van het landgoed ophoudt te bestaan (krachtens een der redenen a, b, c of d van Art. 3), wordt het recht van successie, van overgang of van schenking herrekend op de in dit Art. 8 nader aangegeven wijze.
- Boete bij successie.** Artikel 9 bevat boete-bepalingen voor gevallen dat bij successie, overgang of schenking de verkoopwaarden of bestemmingswaarden te laag zijn opgegeven.
- Registratierechten.** Artikel 9bis bepaalt aanzienlijk verlaagde rechten van overdracht, bedoeld in Hoofdstuk II, § 1, der Registratiewet 1917, bij overdracht onder bezwarenden titel van landgoederen onder de N.S.W. aan binnen het Rijk gevestigde naamlooze vennootschappen of andere rechtspersoonlijkheid bezittende lichamen, die, naar het oordeel van den minister van Financiën, hoofdzakelijk de instandhouding van een of meer landgoederen onder de N.S.W. ten doel hebben. Deze rechten worden dan van f 2,50 van elke f 100.—, verminderd tot f 0,25 van elke f 100.—.
- Registratierechten.** Artikel 9 ter bepaalt dezelfde vermindering der rechten van overdracht, bedoeld in Hoofdstuk II, § 2, der Registratiewet 1917, (en kwijtschelding van het in Art. 47 dier wet bedoelde recht van f 2,25 van elke f 100.—), indien storting op aandeelen in naamlooze vennootschappen of andere rechtspersoonlijkheid bezittende lichamen als omschreven in Art. 9 bis, plaats vindt uitsluitend door inbreng van landgoederen onder de N.S.W. Geschiedt de storting door inbreng, deels van zulke landgoederen, deels van roerende goederen, dan vindt de vermindering naar evenredigheid plaats, op in het artikel nader aangegeven wijze.
- Navordering registratie-rechten.** Artikel 9 quater verbindt een bezwarende bepaling aan de tegemoetkoming volgens Art. 9 bis en 9 ter: Indien binnen een tijdvak van 25 jaren na de registratie van de akte of van de verklaring de rangschikking onder de N.S.W. van het landgoed ophoudt te bestaan (krachtens a, b, c of d van Art. 3), of, naar het oordeel van den minister van Financiën, de naamlooze vennootschap, of het rechtspersoonlijkheid bezittende lichaam, niet meer hoofdzakelijk de instandhouding van landgoederen ten doel heeft, of wel werkzaamheden verricht, welke met dat doel in strijd zijn, is alsnog verschuldigd het bedrag aan registratie-rechten dat door toepassing van de artikelen 9 bis of 9 ter minder is geheven.
- Kadastrale extracten.** Artikel 11. Bij de verzoekschriften om landgoederen te rangschikken onder de N.S.W., moeten worden overgelegd extracten uit den kadastralen legger en uit de kadastrale plans betreffende de percelen: Deze extracten worden kosteloos afgegeven. Is het verzoekschrift niet binnen een jaar na deze afgifte bij den minister van Landb. ingekomen, dan wordt het gewone recht, voor zulk een afgifte verschuldigd, alsnog door den hypotheekbewaarder ingevorderd.
- In verband met de Natuurschoonwet is nog van belang:
- I. *Rondschrjven van den minister van Landbouw* enz. van 28 Maart 1928, *Dir. v. d. Landb. nr 389, Afd. 2, Dom.* aan de burgemeesters, betreffende uitoefening van politietoezicht op voor het publiek opengestelde landgoederen. Hierin dringt de minister er op aan om van gemeentewege zooveel mogelijk politietoezicht te doen uitoefenen op voornoemde landgoederen.
 - II. *Aanschrjving van den minister van Financiën van 25 Febr. 1929, afd. Indirecte belastingen, nr 66*, aan de Directeuren der Registratie en Domeinen, en der Directe belastingen, enz., betreffende uitvoering der Natuurschoonwet 1928.
- Bevat aanwijzingen betreffende hetgeen geschieden

moet bij en na vererving of vervreemding van een landgoed onder de N.S.W., alsmede betreffende de vraag welke terreinen en andere onroerende goederen kunnen begrepen worden onder een landgoed onder de N.S.W.

III. *Aansrijving van den minister van Financiën van 18 Juli 1930, afd. Indirecte belastingen, nr 56, aan de Directeuren der Registratie en Domeinen en der Directe belastingen, enz., betreffende uitvoering der Natuurschoonwet 1928.*

Bevat nadere vaststelling van gedragslijnen ten aanzien van eventueele bijvordering van successierechten bij geheele of gedeeltelijke vervreemding van een landgoed onder de N.S.W.

6. FISCALE TEGEMOETKOMINGEN TEN AANZIEN VAN BOSCH- EN LANDGOEDEREN-BEZIT.

De bepalingen in de Natuurschoonwet 1928 zijn niet de eenige fiscale tegemoetkomingen ten aanzien van bosch- en landgoederen-bezit. In verschillende wetten en besluiten zijn er nog een aantal andere vastgelegd, al of niet verbonden aan rangschikking onder de N.S.W. Een opsomming daarvan in geschreven tekst is weinig sprekend, en verschaft geen overzicht, noch gelegenheid tot vergelijking. Het is daarom nuttiger het geheel der fiscale tegemoetkomingen in een overzicht bijeen te plaatsen, en daarbij duidelijk te laten uitkomen welken rol de rangschikking onder de N.S.W. speelt.

Thans volgt dus:

Tabellarisch overzicht van de fiscale tegemoetkomingen aan bosch- en landgoedbezitters.

I. Bezit van particulieren.

(N.S.W. = Natuurschoonwet 1928.)

(a), enz., en ¹⁾ enz. verwijzen naar de achterstaande aantekeningen.)

	Eigen bosch- of landgoederen-bezit		Als aandeelhouder in bosch- of landgoederen-bezit van Naamlooze Vennootschappen.	
	Niet onder de N.S.W.	Onder de N.S.W.	Niet onder de N.S.W.	Onder de N.S.W.
a) Inkomstenbelasting	Winst uit boschbedrijf (geen hakhout) vrij ¹⁾		Uitgekeerd dividend is belastbaar inkomsten ²⁾	Het deel v. h. dividend, uitsluitend afkomstig van winst uit boschbedrijf, vrij ³⁾
b) Vermogensbelasting 1892.	Heffing naar de normale verkoopwaarde ⁴⁾	Heffing naar de bestemmingswaarde, resp. halve id. ⁵⁾	Heffing naar de werkelijke waarde van het aandeel ⁶⁾	Heffing naar een waarde v. h. aandeel, gelijk aan een evenredig deel van de bestemmingswaarde van het geheele bezit (resp. de halve id.) ⁷⁾
c) Personeele belasting	I. Voor het publiek toegankelijke gronden van buitenplaatsen, en voor de uitoefening van een bedrijf gebezigde gronden vrij ⁸⁾			
	II. Huurwaarde normaal bepaald ⁸⁾	II. Huurwaarde niet hooger bepaald dan op 60% van de bestemmingswaarde ⁹⁾		
d) Dividendbelasting			Uitgekeerd dividend belastbaar ¹⁰⁾	Uitgekeerd dividend vrij ¹¹⁾
e) Successierechten	Heffing naar de normale verkoopwaarde ¹²⁾	Heffing naar de bestemmingswaarde ¹³⁾		
f) Grondbelasting	De herziening van de belastbare opbrengst van woeste gronden ingeval van ontginning geschiedt pas na verloop van 28 jaren, aanvangende met het jaar, volgende op dat waarin de ontginning is voltooid ¹⁴⁾			

- 0¹) Wet op de Vermogensbelasting 1892.
- 7¹) Besluit van den Secr.-Gen. v. Financiën van 26 October 1942, nr 119 (Nederl. St.crt. nr 222). (Hierin wordt bepaald dat de waarde van aandelen in zulk een landgoed of boschbezit, ingevolge Art. 7, 1e lid, 2, der Wet op de Vermogensbelasting 1892, gelijkgesteld wordt met een evenredig deel van de waarde van de onroerende goederen der N.V. — onder dezelfde voorwaarden als vermeld onder 3¹) hierboven.
- 8¹) Wet op de Personeele belasting 1896.
- 9¹) Art. 6 van de Natuurschoonwet 1928. (Voegt aan Art. 10 der Wet op de Personeele belasting 1896 een nieuwe § 4 toe).
- 10¹) Besluit op de Dividendbelasting 1941.
- 11¹) Resolutie van den Secr.-Gen. v. Financiën van 9 September 1941, nr 34 — mits voldaan wordt aan de voorwaarden als vermeld onder 3¹) hierboven.
- 12¹) Successiewet 1859.
- 13¹) Art. 7, 8 en 9 van de Natuurschoonwet 1928. (Deze brengen een van de Art. 47, 48 en 49 der Successiewet 1859 afwijkende regeling van de rechten van successie, van overgang en van schenking, met betrekking tot landgoederen onder de N.S.W.).
- 14¹) Art. 34 van de Wet op de Grondbelasting 1870.
- 15¹) Art. 6, lid 2, van het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942. (Bepaalt, dat de winst van de N.V. o.m. berekend moet worden op den voet van Art. 22 van het Besluit op de Inkomstenbelasting 1941 — zie 1¹) —, waardoor dus winst uit boschbedrijf — geen hakhout — vrijgesteld is van belasting.
- 16¹) Art. 5, 1e lid, sub 2, van het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942. (Bepaalt, dat van de belasting zijn vrijgesteld rechtspersonen, en commanditaire vennootschappen op aandelen, welke bezittingen uitsluitend, of nagenoeg uitsluitend, bestaan uit onroerende goederen die onder de N.S.W. gerangschikt zijn.)
- 17¹) Besluit op de Vermogensbelasting 1942.
- 18¹) Art. 4, 1e lid, van het Besluit op de Vermogensbelasting 1942. (Bepaalt, dat de in Art. 5, 1e lid, sub 2, van het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942 genoemde lichamen — zie 16¹) — ook vrijgesteld zijn van vermogensbelasting.
- 19¹) Besluit op de Ondernemingsbelasting 1942. (Bepaalt, dat voor ondernemingen, onderworpen aan de Vennootschapsbelasting 1942, de bedrijfsopbrengst wordt bepaald, overeenkomstig het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942 — zie 15¹) —, waardoor dus winst, uitsluitend afkomstig uit beschbedrijf, — geen hakhout — bij de bepaling van de belastbare bedrijfsopbrengst buiten rekening blijft.
- 20¹) Art. 3, sub 1, van het Besluit op de Ondernemingsbelasting 1942. (Bepaalt, dat de in Art. 5, 1e lid, sub 2, van het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942 genoemde lichamen — zie 16¹) — ook vrijgesteld zijn van Ondernemingsbelasting.
- 21¹) Registratiewet 1917.
- 22¹) Art. 9 bis, 9 ter en 9 quater van de Natuurschoonwet 1928. (Deze stellen sterk verlaagde rechten ingevolge de Registratiewet 1917 vast.)

(Wordt vervolgd.)